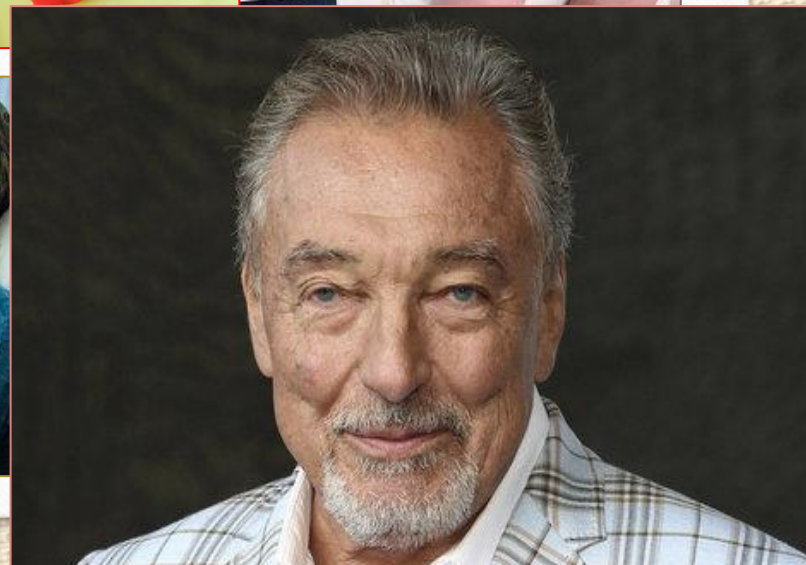
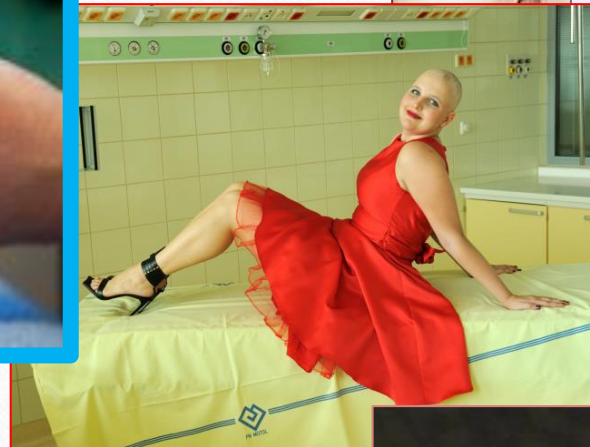

Typické nutriční nežádoucí účinky onkologické léčby

Petra Holečková

Onkologický pacient

Modality onkologické léčby

Lokální

- Chirurgická léčba
- Radioterapie

Systemová

- Chemoterapie
- Hormonální léčba
- Cílená biologická terapie
- Imunoterapie

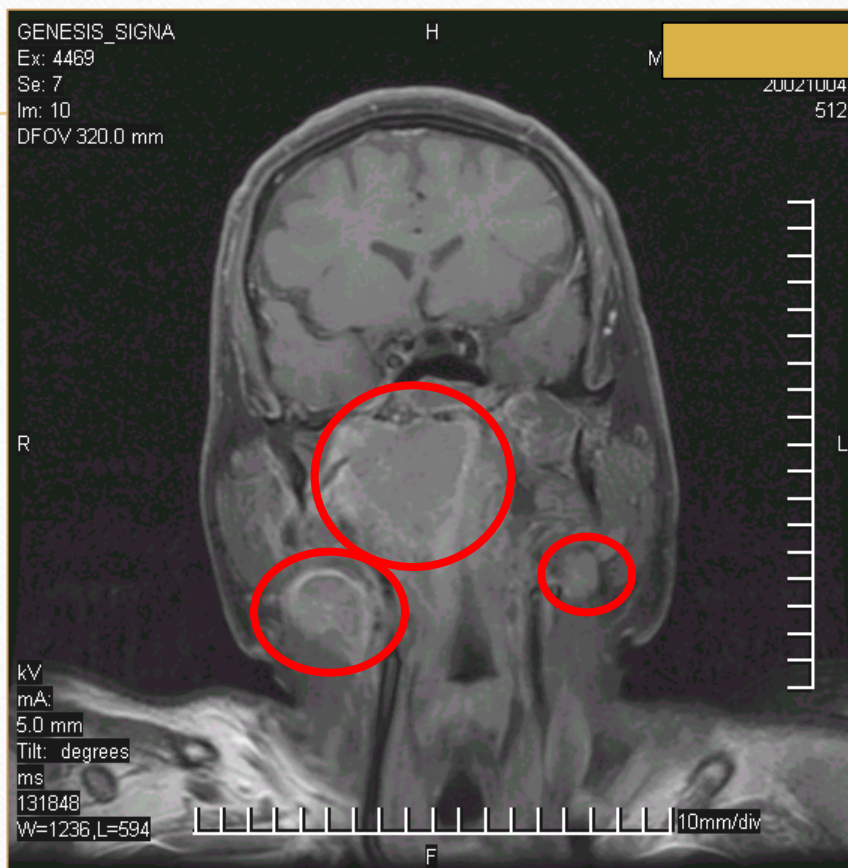
Kurativní léčba

- **Cíl: vyléčení pacienta!**
- Timing:
 - Neoadjuvantní
 - Adjuvantní
 - Konkomitantní

Paliativní léčba

- **Cíl:**
 - Kvalita života
 - Prodloužení přežití
 - Dlouhodobá
 - Krátkodobá
- Použití stejných modalit jako v kurativě
 - Např. nižší dávkování

F.K. Ca nazofaryngu s meta do oboustranných krčních uzlin T2bN2cM0
70Gy CF + CDDP x 5 → CDDP + 5-FU x 3

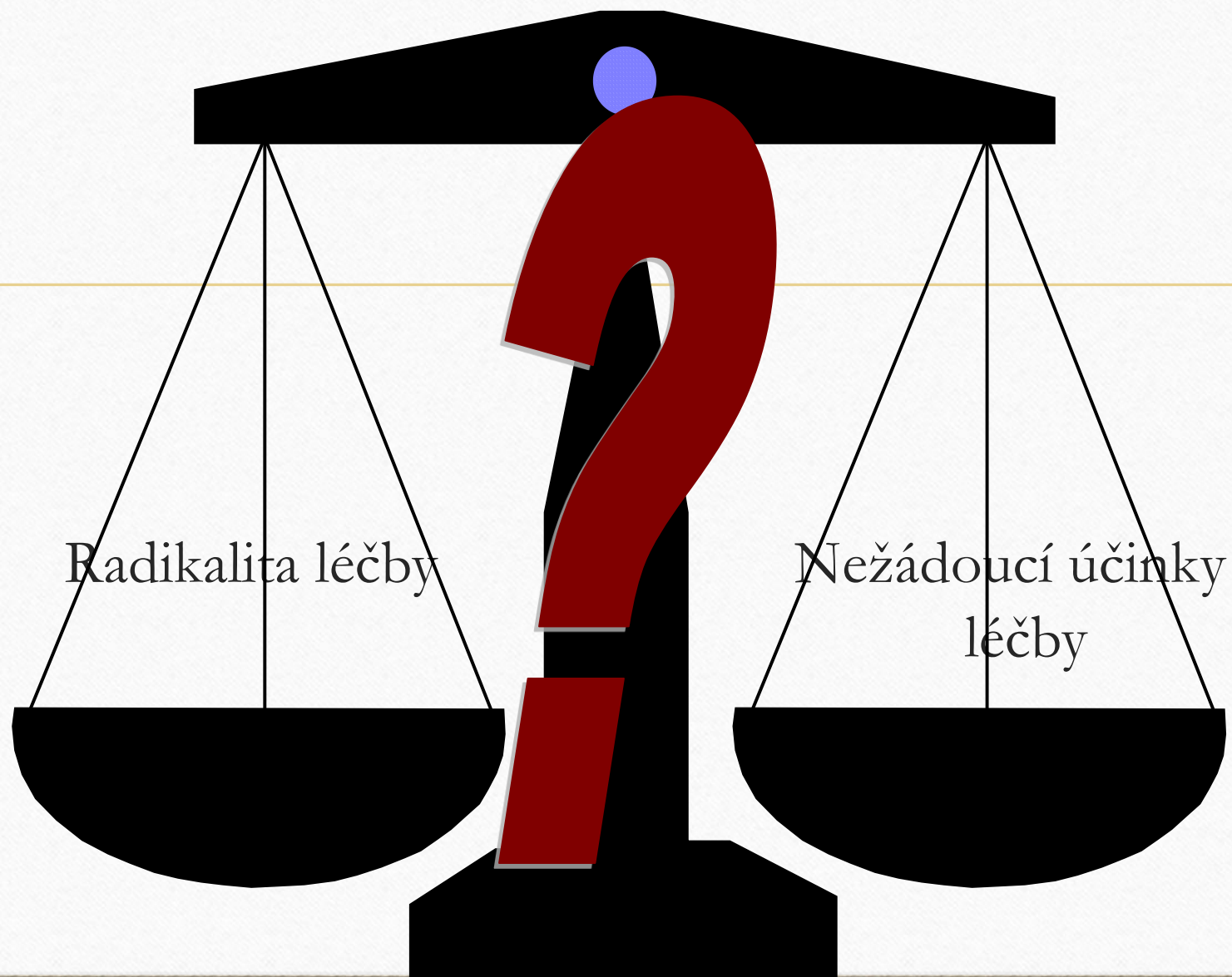

Před léčbou

Před léčbou

Po léčbě

Toxicita terapie

- = **limitace** léčebných postupů
- = snížení **QoL**

Nutriční potíže způsobuje

- Nádor svou lokalizací
- Nádor tvorbou cytokinů
- Onkologická léčba – všechny modality

Nutriční potíže způsobuje i „lidský faktor“

- Zdravotníci – diagnostika, konkomitantní medikace, nevhodné aplikace..
- Nezdravotníci - např. „zázračné praparáty“

Nutriční obtíže v onkologii způsobují také

- Neonkologická onemocnění !!
- Infekce – Cl. difficile !

Horní část GIT

- Potíže s příjmem potravy
- Potíže s rozmělněním potravy
- Polykací potíže
- Nausea, zvracení
- Časný pocit sytosti
- Nechutenství
- Možnost malého příjmu stravy

Dolní GIT

- Subileus
- Ileus
- Zácpa
- Průjem
- Střídání zácpy a průjmů

Zaživací obtíže způsobené produkcí cytokinů

- Např. IL -6, TNF α
- Anorexie
- Hubnutí
- Kachexie

Chirurgická léčba

- Funkční změny
- Stomie - dyskomfort
- Zmenšení objemu orgánu – žaludek
- Zkrácení orgánu – střevo
 - Syndrom krátkého střeva
- Stenózy

Možnosti intervence

Prevence

- Péče o výživu

Intervence

- Reoperace
- Dilatace stenóz
- Úprava diety
- Nutriční podpora

Medikace

Hodnocení toxicity

- **Různé škály**
- RTOG/ EORTC
- WHO
- CTCAE version 4

HODNOCENÍ AKUTNÍ TOXICITY LÉČBY

ozařovaná oblast: ORL

jméno:

hlavní číslo:

[illegible]

Radioterapie- akutní nežádoucí efekty

Při léčbě a cca 3 měsíce po ní

Lokální

- **Zánět**
- Potíže podle místa ozařování

Systémové

- Únava
- Nechutenství
- Poruchy spánku
- Hubnutí

Radioterapie- lokální akutní nežádoucí efekty

Horní GIT

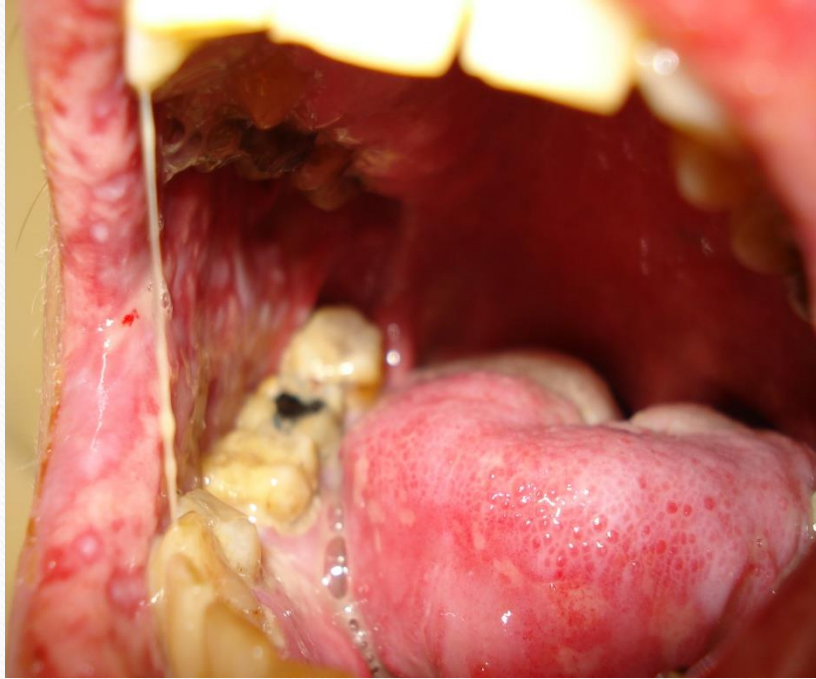
- Orální mukozitidy
- Xerostomie
- Dysfagie/ afagie
- Esofagitidy
- Gastritidy

Střevo

- Enteritidy
- Kolitidy
- Proktitidy

bolest

Možnosti (intervence) – horní GIT

Prevence

- Sanace chrupu
- Nutriční podpora

Intervence

- Hygiena DÚ
- Léčba infekcí
- Léčba bolesti
- Antiemetika

- Péče o výživu
- Úprava diety
- Sondy
- Parenterální výživa
 - vč. doplňkové

Možnosti (intervence) – dolní GIT

Prevence

- Nutriční podpora

Intervence

- Léčba průjmů
- Léčba zácpy
- Léčba infekcí
- Léčba bolesti
- Antiemetika

- **Péče o výživu**
- Úprava diety
- Parenterální výživa
 - vč. doplňkové

Radioterapie- pozdní nežádoucí efekty

Po ukončení léčby cca 3 měsíce a pak kdykoli

- **Fibrózy**
- Stenózy stěny orgánů
- Jizvení v okolí orgánů
 - „frozen pelvis“
- **Funkční změny**

Radioterapie- pozdní nežádoucí efekty – horní GIT

- **Funkční změny**
- Xerostomie
- Osteoradionekróza
- Stenózy jícnu - poruchy polykání
- Zmenšení kapacity žaludku

Možnosti (intervence) – horní GIT

Prevence

- Sanace chrupu
- Nutriční podpora
- Hygiena DÚ
- Léčba infekcí
- Léčba bolesti
- Antiemetika

Intervence

- Péče o výživu
- Úprava diety
- Sondy
- Parenterální výživa
 - vč. doplňkové
- Dilatace
- Stenty

Radioterapie- pozdní nežádoucí efekty – dolní GIT

- **Funkční změny**
- Subileosní stavy
- Ileosní stavy
- Obtížné vyprazdňování (stenóza recta či anu)
- „frozen pelvis“

Možnosti (intervence) – dolní GIT

Prevence

- Nutriční podpora

Intervence

- Léčba průjmů
- Léčba zácpy
- Léčba infekcí
- Léčba bolesti
- Antiemetika

- **Operace**
- resekce stenózy
- Stomie
- Ošetření krvácení z konečníku

- **Péče o výživu**
- Úprava diety
- Parenterální výživa
 - vč. doplňkové

Chemoterapie

- Nausea, zvracení
- Mucositidy
 - Orální
 - Esofagitida
 - Gastritida
 - Enteritida
 - Colitida
 - Proktitida
- Únava
- Poruchy spánku
- Nechutenství
- Hubnutí

Možnosti intervence

- **Nausea, zvracení**
- Časné
- Pozdní
- Anticipativní

- **Nutná důsledná antiemetická podpora!!!**
- Dostatečně včas
- Ev. prodloužit

- **Nutriční podpora**

Antiemetická profylaxe – vysoce emetogenní režim chemoterapie

- Helicid 20 mg tbl 1-0-1 d1-3
- Neurol 0,25 mg tbl 1-1-1-1 d1-3
- Dexametazon 8 mg tbl 1-0-0 (1-0-1) d1-3
- Granisetron 3 mg inj. i.v. 1-0-0 d1-3

Možnosti intervence – dolní GIT

- **Průjmy**
- **Zácpy**

- Léčba průjmů
- Léčba zácpy
- **Nutriční podpora**

Cílená biologická léčba

- Nausea
- Zvracení
- Mucositidy
- Hubnutí
- **Ztráta svalové hmoty** – inhibitory tyrozinkináz

Imunoterapie

- Imunitní nežádoucí účinky (-itidy)
- Gastritis
- Enteritis
- **Kolitis**
- Thyreoiditis,....

Intervence

- **Kortikoidy**
- Péče o výživu

Společné a racionální řešení

- Důsledná **podpůrná péče**
- **Péče o výživu**
- **Zažívací potíže**
 - Pacienta vyčerpávají
 - Zhoršují stav výživy

- **Pacienti v dobrém nutričním stavu tolerují onkologickou léčbu lépe.**

Kontakt

- MUDr. Petra Holečková, Ph.D., MBA
- Ústav radiční onkologie
Nemocnice Na Bulovce a 1. LF UK Praha
Budínova 2
180 81 Praha 8
- petra.holeckova@bulovka.cz